

“SEÇİM SAATI ÇALIŞIRKEN ANTİKAPİTALİST BİR ÇAĞRI”

DEVRİMCİ SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

SEÇİM YAKLAŞIRKEN ANTİKAPİTALİST BLOK'TA BİRLİKTE MÜCADELE EDELİM

Seçim takvimi işlemeye başladı. İktidarın “ekonomik politikalarında” ve muhalefetin özgüvenli açıklamalarındaki seviye artışının gösterdiği gibi, siyasal alanda başat mesele, seçimler. Herkes, tüm siyasal çevreler, seçime odaklanıyor, hazırlıklarını yapıyor.

DSİP olarak, siyasal iklime dair görüşlerimizi ve çağrımızı bu broşürle paylaşıyoruz.

Geçtiğimiz Eylül ayında, HDP bir ‘Tutum Belgesi’ açıkladı. Bu belge üzerinden bir dizi tartışma yaşandı. Biz de içinden geçtiğimiz önemli siyasal kavşağa dair çağrımızı kamuoyuna sunuyoruz.

Sorunu verilecek oya indirgeyerek ele aldığımızda, seçim tutumumuz şudur: Seçimlerde oyumuzu, aday gösterdiği her yerde ve her düzeyde HDP adaylarına vereceğiz. İşçi haklarını, kadınların özgürlük mücadelesini, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını, LGBTİQ+’ların mücadelesini, iklim krizini hemen şimdi durdurmak için radikal adımlar atılması gerektiğini savunan aktivistleri, ırkçılığa, ayrımcılığa ve milliyetçiliğe karşı amasız, fakatsız mücadele edenleri ve barışı savunan adayları destekleyeceğiz.

Herkesi bütün bu talepler için sokakta mücadeleye, sandıkta ise HDP’ye ve sosyalist adaylara oy vermeye çağırıyoruz.

2019’DAN 2021’E KİTLE MÜCADELELERİ

Yıllardan 2019’a gelindiğinde sınıf mücadelesi keskinleşmiş, grevler, kitle eylemleri, meydan işgalleri, iklim aktivistlerinin blokaj eylemleri, öğrencilerin okul eylemleri Latin Amerika’dan Güney Kore’ye, Hong Kong’dan Londra’ya, Hindistan’dan Ortadoğu ülkelerine, ABD’den Fransa’ya kadar radikal bir eylem zinciri halini almıştı. Siyasal rejimleri zorlayan bu eylemler pandemi nedeniyle bir süre için kesilse de, 2020’nin ortalarından itibaren yeniden

yükselmeye başladı. ABD'de Siyah Hayatlar Önemlidir eylemleri, bu ülkenin tarihinin en büyük isyan dalgası halini aldı ve Trump'ın ipini çeken de bu hareket oldu.

Trump'ın yenilmesi, otoriter liderlerin küresel düzeyde estirdikleri terörün gerilemeye başlamasını simgeliyor olabilir. Pandemiyle mücadelede gösterdiği içler acısı performans nedeniyle Covid-19 soykırımcısı muamelesi gören Bolsonaro da Trump'ın kaderini paylaşabilir. Brezilya'da salgın nedeniyle ölenlerin sayısı dehşete düşürücü seviyeye ulaşmış 600 bin kişiyi geçti. Sokaklardaki Bolsonaro karşıtı hareket milyonları içine katıyor.

Hindistan'da da salgın sırasında iktidarını pekiştirmek için pervasız adımlar atan Modi geriliyor. Ülkede, 2019'da 250 milyon işçi genel greve çıkmıştı. Geçen yılın başında on milyonlarca işçi ve çiftçi bir kez daha harekete geçti.

Tüm bu gösteriler, otoriter liderliklerin gerileyişini hızlandırma potansiyeline sahip. Bu rejimler, kitlesel gösteriler tarafından sarsılmadıkları Türkiye ve Macaristan gibi ülkelerde de kendilerine oy veren toplumsal kesimler dışındaki tüm kesimleri düşmanlaştırıp derin bir siyasal kutuplaşmayı elleriyle inşa ettikleri için gerilemeye başlıyor, azınlığa düşüyorlar. Gerileme aşamasındaki otoriter rejimler, öfkeli kitlelerin eylemleriyle karşılaştıklarında daha zor toparlanıyorlar.

Eğer bu kitle hareketleri içinde sınıf mücadelesi daha berrak bir hale gelirse, sadece otoriter rejimlerin gerilemesinden değil antikapitalist radikal bir dönüşümün işaretlerinden de söz ediyoruz demektir. Kitle grevleri devrimci bir mücadelenin işaret fişekleri olarak hem grevci işçilere kendi kolektif gücünü göstermekte, hem de toplumun tüm ezilenlerine işçi sınıfının kolektif eyleminin sürükleyici, belirleyici ve giderek hegemonya kurucu olan gücünü göstermekte kritik bir öneme sahip.

Koşullar değişmezse, 2022'de Brezilya'da ve Macaristan'da, 2023'te Hindistan'da ve Türkiye'de genel seçimler gerçekleştirilecek. Anketlerde İşçi Partisi adayı Lula'nın gerisinde kaldığı görülen Bolsonaro Eylül ayında taraftarlarını sokaklara çağırdı, Trump'ın sadece başkanlığı sırasında değil seçim yarışını kaybettikten sonraki şiddeti örgütleyen eylemleriyle de kendisi için örnek oluşturduğunu gösterdi. Bolsonaro, Trumpçıların Kongre baskını gibi bir süreci tetiklelemeye çalışıyor.

Azınlığa düşen ama hâlâ çoğunlukmuş gibi davranan rejimlerin temel işlevi, kitleleri sindirmek üzere korku duvarları inşa etmek, bu duvarların temellerini güçlendirmek. Kitle hareketleri, hâlâ asli umudumuz olmayı sürdürüyor. Bu hareketler rejim değişikliklerine yol açıyor, diktatörlükleri, aşırı sağcıları geriletebiliyor

Bu rejimler, kitlesel gösteriler tarafından sarsılmadıkları Türkiye ve Macaristan gibi ülkelerde de kendilerine oy veren toplumsal kesimler dışındaki tüm kesimleri düşmanlaştırıp derin bir siyasal kutuplaşmayı elleriyle inşa ettikleri için gerilemeye başlıyor, azınlığa düşüyorlar.

ama ezilenlerin kendi iktidarını kendi ellerinde toparlaması haline gelmedikçe egemen sınıflar, aşırı sağ, darbeciler ilk fırsat bulduklarında intikamlarını alıyolar. Sudan ayaklanmalarını 2019 yılında şöyle değerlendirmiştik:

“Sudan’da akaryakıtta ve ekmeğe yapılan zamlara isyan, diktatör Ömer El Beşir’in sonunu getirdi. Nisan ayında ordu darbe yaparak kitlelere ‘evlerinize dönün’ çağrısı yaptı. Kitleler Başkent Hartum’daki ordu karargâhı önünden çekilmedi. Mayıs ayında askeri yönetimin son bulması talebiyle yapılan genel greve ulaşım, petrol, maden, telekomünikasyon, banka, liman ve havayolları işçileri ile doktorlar katılarak hayatı durdurdu. Haziran ayında ordu tarafından harekete geçirilen ‘Hızlı Destek Kuvvetleri’ adlı ölüm timlerinin 120 kişinin ölümüne yol açan katliamları karşısında genel grev ilan edildi. Sonunda ordu demokratik sivil bir hükümet kurmak üzere iki yıllık geçici bir hükümetin kurulmasına razı olmak zorunda kaldı.”

Şimdi, fırsatını bulur bulmaz ordu yeniden darbeye girişti ve darbeye direnen kitlelere ateş açmaya başladı. Ama kitleler geri adım atmadı ve milyonluk eylemlerle yanıt verdi.

Önümüzdeki dönem, kapitalizmin ekonomik krizi, salgın krizi ve ekolojik krizi nedeniyle olan bitenlerin tüm faturasının yüklenmeye çalışıldığı kitleler, küresel düzeyde daha keskin bir sınıf mücadelesinin içine girecek. Hareket içinde özellikle milyonlarca işçinin kendi güçlerinin farkına varması, kitle grevlerinin militan dalgasının doğrudan bir ürünüdür. Milyonlarca insanın biriken öfkesini açığa çıkartan kitle grevleri ve mücadeleleri, korku duvarını inşa eden otoriter liderlerin gidişini hızlandırmakla kalmayıp mücadele içinde kapitalizmin herhangi bir yönetsel şekli hakkında üretilen tüm sahte umutları da dağıtma potansiyeline sahip olacak. Bu, aşırı sağcı otoriter liderlerin yenilmesi için nelere razı olmamız gerektiği konusundaki tartışmaya da bir yanıt oluyor ayrıca. Yenilen otoriter liderlerin arkasından kurulan rejimlerin ne yapacağını, nasıl olacağını, otoriter liderlerin nasıl gittiği de belirliyor. Bu nedenle, muhalefet açısından Türkiye’de politik tartışmaların merkezine seçim tartışmasının giderek daha fazla oturması temel bir hata olarak öne çıkıyor.

AKP’NİN ÖNLENEMEZ GERİLEMESİ

Seçime kilitlenmenin bir hata olmasının temel nedeni, mücadele potansiyellerinin üzerini örtmesi, mücadelenin görülmez olmasına neden olması. AKP’nin gerilemesine neden olan her başlık, kitlelerin öfkesini tahminlerimizin ötesinde bir hızla tırmandırıyor.

Öncelikle Türkiye, küresel siyasal gelişmelerden bağımsız değil. Özellikle küresel ekonominin tedarik zincirlerindeki aksamaların yarattığı sorunlar, ekonomisi giderek gerileyen Türkiye’de ek etkenler olarak öne çıkıyor. İktidar, ekonomik krizin duvarına çarpıyor.

1990'lı yılların “küreselleşmeyle yatıp küreselleşmeyle kalkan” akli evvelleri, sendikaların ömrünü doldurduğunu, işçi sınıfının gücünü yitirdiğini savunan “muhaliflerle” beraber, dünya hükümetlerinin, dünya sermaye sınıfı adına dünya emekçilerine saldırı hamlesinin bir ve aynı şekilde tekrarı anlamına gelen bu özelleştirme furçasının, işçi sınıfı hareketinde yaratacağı tahribatın derinliğini göremediler. AKP'li yıllar, 1980 sonrasında zenginliğin sermayeye devrinin önündeki tüm engelleri tırpanlama politikalarında devamlılığı temsil ediyorsa da Türk usulü başkanlık rejimi zirveyi temsil ediyor. Bu kaynak krizini derinleştiren, emekçi sınıflara düşman politikaların ulaşabileceği en tepe noktalardan birisinin içerisindeyiz. Ekonomik kriz, ya da toplumun yoksul çoğunluğunu oluşturan bizlerin verdiği isimle hayat pahalılığı, otoriter Erdoğan iktidarının ekonomiyi nasıl eline yüzüne bulaştırdığını gösteriyor.

Ekonomik kriz milyonlarca yoksulun hayatını yıkıcı bir şekilde etkiliyor. Türk-İş'in açıkladığı “açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının Aralık ayı verileri” işçilerin, emekçilerin ve yoksulların cephesinde açlık krizinin derinleştiğini gösteriyor. Araştırmaya göre, dört kişilik bir ailenin sadece gıda ihtiyaçlarını karşılayabilmek için 4 bin 13 lira harcama yapması gerekiyor. Yoksulluk sınırı ise 13 bin 73 lira oldu. Rejimin işçiler için taşıdığı anlamı, bir önceki yılın ve önceki ayın verilerinin mumla aranacak hale gelmesi gösteriyor. Açlık sınırı 2020 Aralık ayında 2 bin 590 lira, yoksulluk sınırı 8 bin 436 liraydı; 2021 Kasım'da açlık sınırı 3 bin 192 lira, yoksulluk sınırı 10 bin 396 lira oldu.

Bu sonuçlara ulaşılmasında, küresel ekonomik gelişmelerin ötesinde, iktidarın ekonomi politikaları doğrudan belirleyici rol oynadı. 2019 Mart yerel seçimleri öncesinde enflasyon yüksek seyrediyor ve döviz sürekli artarken hükümet seçimlerden önce gidişi frenlemek için Merkez Bankası ve Hazine arasında gizli bir protokol yarattı. Bu protokole göre Merkez Bankası, kasa-sında bulunan 128 milyar dolar döviz piyasadaki sattı. Böylece dövizin ucuzlayacağını sandılar. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı, Merkez Bankası döviz rezervleri eridi, bitti. Elde satacak döviz kalmadı, ekonomi daha da beter bir krize doğru yol aldı.

AKP iktidarları döneminde Türkiye'nin en zenginler listesinde büyük değişiklikler olmadı. Koç ailesi, Sabancı ailesi, Ülker grubu, Şahenk grubu son 18 yıldır en zengin aileler listesinin ilk sıralarındadır. Bu sermaye gruplarına birkaç aile daha eklendiğinde Türkiye'nin en zengin 10 ailesi ortaya çıkıyor. Bir de 'Beşli Çete' diye bilinen, serpillip gelişmelerini, en zenginler sıralamasında sıçramalarını AKP iktidarına borçlu olanlar var. İktidar yasalarla, yasaklarla, ihalelerle, gizli ihalelerle, hazine garantili işletmeciliği teşvikle tüm kaynakları patronlar sınıfına aktarıyor. Erdoğan'ın başında olduğu rejim son iki yılda işçilerden patronlara yüzde 7 gelir aktarımı gerçekleştirdi. Bu, hem patronların zenginliklerinde artışın sürmesi, hem de yüksek açlık sınırı ve bu sınırlar altında yaşayan milyonlarca insan anlamına geliyor.

Ekonomik krizin sert duvarı, iktidarın aşabileceği bir sorun değil. Tersine ik-

tidar bu sorunu derinleştiren ekonomi politikalarını ısrarla tercih ediyor. Milyonlarca yoksulun öfkesinin artmasını ve AKP'nin gerilemesini belirleyen temel etmenlerden birisi bu.

ALT-EMPERYAL ARZULAR VE EM-PERYALİZMİN DUVARLARI

Hem Davutoğlu'nun 'stratejik derinlik' tezi, hem de 'Mavi Vatan' tezi Türkiye'nin alt-emperyalist bir güç olduğuna ve Türkiye'nin savunmasının Türkiye'nin dışından başlatılması gerektiğine vurgu yapıyordu. Bu politika gereği Suriye ve Libya'ya asker gönderildi. Türkiye muhtemelen ABD'den sonra sınır ötesinde en fazla asker bulunduran ülke oldu. Sonra sessizce bu iddialardan vazgeçildi.

Mavi Vatan tezinin simge cümlelerinden biri, 'Türkiye'nin güvenliğinin Libya'dan başladığı' idi. Kısa sürede, bu ülkeye Türkiye'nin asker göndermesini kolaylaştıran siyasal dinamikler değişti ve Libya'da çatışan taraflar bir geçiş yönetimi kurma konusunda uzlaştı.

Türkiye hem Rusya hem ABD'yle gerginlik yaşayıp hem Rusya hem ABD'yle dostluk kurup Rusya ve ABD'yi diğeriyle pazarlık yapmak için kullanabileceğini düşündüğü bir dönem yaşadı. Mavi Vatan tezi böyle bir dönemin siyasal ifadesiydi aynı zamanda. Devlet yetkililerinin bağımsız dış politika diyerek övündükleri, ulusalcılar açısından başarının devletin Rusya ve Çin'le yakınlaşmasına göre tayin edildiği bir dönemdi bu.

Ekonomik krizin şiddetlenmesiyle birlikte bu dönemin sonuna gelindi. Trump'ın seçim yenilgisiyle birlikte ahbap çavuş ilişkisi şeklini alan ABD-Türkiye ilişkileri yeniden formatlandı ve "ver rahibi, al parayı" ilişkisi sonlandı. Biden'la beraber, ABD Türkiye'yle başka türden bir ilişkiye girmeye kararlı görünüyor. Erdoğan'ın Haziran ayında "Türkiye'nin NATO'nun sınırdaki gücü" olduğu tezinden, "Putin'in iyi bir lider olduğu" tezine yeniden dönüş yapması, bir devrin sonuna gelindiğinin de ilanıdır. Türkiye dışişleri heyeti, Biden'ın seçimi kazanmasının ardından Erdoğan'la üç ay boyunca görüşmemesini; iktidarın ABD eleştirilerini, Batı düşmanlığını şişiren vurgularını, Trump dönemi boyunca ABD'nin Suriye politikasıyla zaman zaman çelişkili olan politikalarını, Rusya'yla yakınlaşmasını, NATO dışında bir gücün savunma sistemini satın almasını, ABD'ye rağmen bölgesel bir güç olma girişimlerini ve Rusya'yı bir pazarlık kozu olarak kullanmasını masaya yatırmasının bir ifadesi olarak görmeye başlamış olsa gerek.

Türkiye, AB ülkelerinin elini rahatlatacak olan bir 'göçmenleri sınırlama mer-

'Beşli Çete' diye bilinen, serpilip gelişmelerini, en zenginler sıralamasında sıçramalarını AKP iktidarına borçlu olanlar var. İktidar yasalarla, yasaklarla, ihalelerle, gizli ihalelerle, hazine garantili işletmeciliği teşvikle tüm kaynakları patronlar sınıfına aktarıyor.

Hamaset yüklü konuşmalarla Meclis'ten geçirilen sınır ötesi tezkereler ise ne kamuoyunda ne de devletin çeşitli kesimlerinde önceki günlerin havasını yaratabiliyor.

“hem ABD'ye meydan okurum hem Rusya'ya, böylece hem ABD'yi kullanırım hem Rusya'yı” tezinin çöküşüne de işaret ediyor. Rusya Türkiye'ye silah, savunma sistemi, nükleer santral ve son Soçi görüşmesinde olduğu gibi uzay teknolojisi ve yeni iki adet daha nükleer santral satmakla meşgul. Arada sırada da Suriye rejimiyle beraber İdlib'i bombalıyor.

İsrail'le uzlaşma, Mısır'da darbeci Sisi'yle görüşmelerin başlaması ihtimalinin güçlenmesi, Libya'daki askerlerin çekilmek zorunda kalacak olması, Suriye'de son Soçi görüşmesinde Putin'in Erdoğan'ı rejimin meşruluğunu kabul etmeye yönelik çabalarının çok da başarısız olmaması, dış politikada iktidarın duvara çarpma şiddetini de gösteriyor.

Ne küresel siyasal-askeri ne küresel ekonomik koşullar ne de Türkiye ekonomisinin derin krizi iktidarın tüm bu düzeylerde daha da çıkışsız hale getirdiği ilişkileri toparlamasına izin verecek bir zemin sunabiliyor.

Bölgesel güç olma hayalleri çöken bir alt-empyral siyasi şekillenme olarak Türkiye, iktidarın altından kalkma şansı olmayan en önemli kriz alanlarından birisini oluşturuyor. Hamaset yüklü konuşmalarla Meclis'ten geçirilen sınır ötesi tezkereler ise ne kamuoyunda ne de devletin çeşitli kesimlerinde önceki günlerin havasını yaratabiliyor. Son tezkere oylamasında CHP'nin hayır demesi, DEVA'nın ise çekimser kalması bunun göstergesi olarak görülmeli.

İKLİM KRİZİNİN SINIRLAMALARI

İktidar, altından kalkmasının ihtimal dahilinde olmadığı bir başka krizle daha sınırlanmış durumda. İklim krizi! Bu krizin altından kalkmasının ihtimal dahilinde olmamasının nedeni sadece bu sorunu kavramaktan uzak olması değil, iklim krizinin ancak küresel bir hareket ve dayanışmayla çözülebilecek olması.

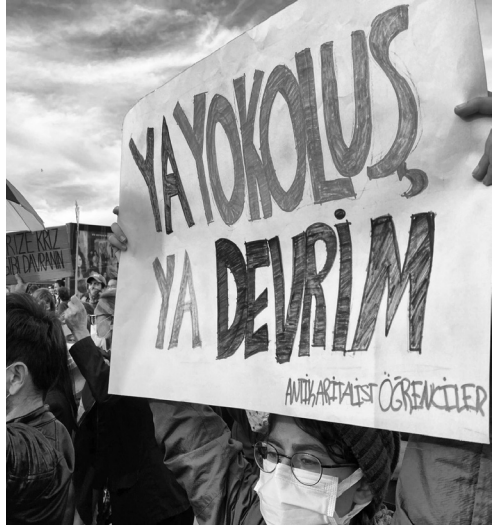
İktidar her eylemiyle, her kararıyla iklim krizini tetikleyen hamleler gerçekleştirirken tıpkı ekonomik kriz ve empyralist bloklar tarafından sınırlandırıldığı gibi, iklim krizi tarafından da şiddetli bir şekilde sınırlandırıldığının farkında değil. Bu yüzden Paris İklim Anlaşması'nın çerçevesinin bir anlamı kalma-

maya başladığında, anlaşma gündeme geldikten altı yıl sonra “imzalayacağız” açıklaması yapabildiler. Oysa şu son altı yılda bile iklim krizinin etkisini azaltacak bir dizi adım atılabilirdi. Tersine iktidar, örneğin Türkiye’de son 60 yılda 70’den fazla gölün kurduğunu, var olan göllerin de 60’a yakınının kurduğunu göremiyor. Türkiye su kıtlığı riskinde 164 ülke arasında 32’nci sırada. Türkiye’nin yüzde 60’ı çöl olabilir. Suların azalması ve kirletilmesi sorunu en önemli gündem maddesi olmalı.

Küresel iklim krizi dünya pazarını, küresel üretim ve yeniden üretim mekanizmalarını doğrudan etkiliyor, dünya pazarının tüm etkilerine zorunlu olarak açık olan ulusal pazarlar bu kriz nedeniyle büyük bir basınca maruz kalıyor. İklim krizi ayrıca tek tek ekonomileri çok çeşitli açılardan vuruyor. Dünya pazarının basıncının yanı sıra iktidarlar bir de iç pazardaki ve üretim ve tedarik süreçlerindeki aksamalarla kısıtlanıyor.

Emine Erdoğan “Karbonsuz dünya için biz de varız” mesajını verse de gerçek, siyasal iktidarın paçalarına kadar karbona bulanmış olduğudur. 2019’da yayımlanan Avrupa İklim Ağı Küresel Kömürden Çıkış Listesi Raporu; Avrupa’da kömür madenciliği sektöründeki 23 şirketten 9’unun Türkiye’deki faaliyet alanlarını genişlettiğini ve Türkiye’nin 2023 yılı hedefleri arasında (i) tüm yerli kömür kaynaklarının kullanılması, (ii) kömür ithalini de öngören büyüklükte - yeni kömürlü termik santral tasarımlarının bulunduğunu gösteriyor. Türkiye’nin 2017 yılı toplam sera gazı emisyon miktarı 1990 yılına göre yüzde 140 arttı. Sera gazı emisyon miktarı 2016 yılına göre yaklaşık yüzde 6 oranında arttı. Bunlar devletin resmi kuruluşlarından TÜİK’in açıkladığı veriler. Kişi başına düşen sera gazı emisyon miktarı 2016 yılında 6,3 ton karbondioksit eşdeğeri iken 2017’de bu da 6,6 tona yükseldi.

Arhavi’de, batı Karadeniz’de korkunç kâr hırsıyla birleşen sel felaketinin bir ilçeyi hemen hemen yok etmesi; Akdeniz’de, Marmara’da, Dersim’de ve daha birçok Kürt ilinde günlerce süren yangınların söndürülememesi bir yanda, iktidarın enerji ve inşaat şirketlerine aktardığı kaynaklar diğer yanda. Bu çelişkilerden kurtulmak için konuyla ilgili bakanlığın adına “İklim bakanlığı” demenin hiçbir anlamı yok. İklim krizinin ve yüz binlerce insanın hayatını doğrudan etkileyen

bu krizin tetiklediği ya da derinleştirdiği felaketlerin yarattığı öfke iktidarın hızla gerilemesinin nedenleri arasında.

MECBURLAR KOALİSYONU: İNŞA-ÇÖZÜLME-ÇÜRÜME-YÜZSÜZLEŞME

15 Temmuz darbe girişimi sırasında devletin ve AKP'nin darbeye karşı tepkileri çeşitli gerekçelerle örtüştü ve kamuoyunun nefret duyguları ve darbenin pespaye, utanmazca, göz göre göre bir terör dalgası olarak cereyan etmesinin yarattığı tepkileri arkasına alan güçler dış politikayla birlikte iç politikada da radikal değişikliklere giden kapıyı araladılar. Bir sene önce 7 Haziran 2015 seçimlerinde AKP'nin iktidar çoğunluğunu kaybetmesi, ama daha da önemlisi HDP'nin milyonlarca oy alarak onlarca vekil çıkartıp üçüncü parti olması, devlet açısından kabul edilebilir gelişmeler değildi.

Devletle AKP arasında bir koalisyon şekillenmeye zaten başlamıştı. AKP, MHP, Perinçek ve geleneksel devlet aygıtının bir koalisyonuydu bu. Bu ittifak kendisi açısından elzem olarak gördüğü altı konuda anlaştı ve anlaşmanın adına “yerli ve milli konsept” adı verildi. Fakat bu, kâğıt üzerine maddelerin yazıldığı bir uzlaşma değil, zaman içerisinde gelişen, bir hamlenin ya da uzlaşmanın diğerini de tetiklediği bir süreç oldu. Bu yerli-milli koalisyonun temel hedefleri şunlardı: Birincisi, emperyalist ülkelerin hegemonya sarsıntısı yaşadığı, Çin ve doğunun güçlendiği dönemde Türkiye'nin bölgesel bir güç olma şansına sahip olması. Yerli-milli konseptin ikinci tezi, Kürt sorununda şiddet politikasının öne çıkarılmasıydı. Kürt sorununda içeride çözüm denemeleri sona erecekti. Dışarıda (Irak ve Suriye) askeri yöntemlerle, Kürtlere Türkiye dışında da siyasal varoluş alanı bırakılmayacaktı. Üçüncü başlık Fethullahçıların tasfiye edilmesi idi. Dördüncü olarak, bu ittifak bir rejim değişikliğini gündeme getirdi. Unutmayalım ki “fiili durumu yasal hale getirmek gerekir” diyerek başkanlık referandumunun kapısını aralayan Devlet Bahçeli'ydi. Demokrasinin kademeli olarak askıya alınması ve neoliberal politikaların en utanmazca şekilde uygulanması son iki temel hedefiydi bu ittifakın. İşçi sınıfının örgütlenme kanalları kutuplaşma siyasetleriyle tarumar edilecekti.

Hem bu rejimi mümkün kılan anayasa değişikliği referandumu hem de anayasa değiştikten sonra yapılan ilk seçimlerin sonucu, Türk usulü başkanlık rejiminin iktidar ittifakının bileşenleri açısından intihar etmekle eş anlamlı olduğunu gösterdi. Sihirli olacağı, ekonomiyi, siyaseti ve bürokrasiyi tereyağından kıl çeker gibi kolayca yönetmeye ve her alanda standartların yükselmesine yol açacağı söylenen rejim değişikliği, iktidar ittifakının sert bir şekilde gerilemesine yol açtı. Rejim değişikliğinin tek sihrî, iki ile ikinin toplamının dört etmediğini göstermek oldu. 10 Ağustos 2014 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan, içinde MHP'nin de olduğu on partinin ortak adayı olan Ekmeleddin İhsanoğlu karşısında yüzde 51,8 oy alarak kazanmıştı. 2007'de yüzde 47, 2011'de yüzde 50 oy alan AKP, 7 Haziran 2015 genel seçimlerinde yüzde 42 oranında oy almıştı. Tekrarlanan 1 Kasım 2015 seçimlerinde ise yüzde 49,4 oranında oy aldı. Fakat Erdoğan açısından

dan Bahçeli'yle kurduğu ittifak huzur getirmede. MHP-AKP ittifakının sınırdığı ilk seçimde AKP yüzde 42,6 oy aldı. AKP 7 puan oy kaybına uğradı. Seçimin Cumhurbaşkanlığı ayağı daha da ilginçti. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Erdoğan yüzde 52,6 oy aldı, oysa AKP ve MHP'nin oy toplamı 2015 Kasım seçimlerinde yüzde 62'ydi. MHP'nin desteğine rağmen, AKP-MHP seçimlerde yüzde 10 oranında oy kaybetti.

İktidar ittifakının oyları 2018'den bugüne sistematik bir şekilde eriyor. Kamuoyu araştırma şirketi KONDA'nın 2021 Eylül anketi sonuçlarına göre, AKP-MHP-Devlet ittifakının oyu yüzde 41,6'ya geriledi. 2018'e göre yüzde 20'lik bir oy kaybı var. Ankete göre, AKP'nin Temmuz ayında yüzde 36,1 olan oy oranı Eylülde yüzde 32,7'ye indi. MHP'nin oy oranıysa yüzde 8,9'a düştü.

Daha yeni bir araştırmaya göre ise, 21 ayrı firmanın yaptığı 103 seçmen anketine göre CHP ve İYİ Parti'nin toplam oylarının AKP ve MHP'nin toplam oylarının 4 puan önünde olduğu açığa çıktı. Buna göre, AKP'nin oyları kararsızlar dağıtıldıktan sonra Ocak 2021'de yüzde 37 iken Aralık ayında yüzde 31'e düşmüş durumdaydı. 2019 yerel seçimleri ve tekrarlanan İstanbul seçimleri bu eğilimin kritik evresi oldu. Tüm merkezi büyükşehir belediyelerini Millet İttifakı'na ya da HDP'ye kaybeden AKP, bir de yedi ilde MHP tarafından geçildi bu seçimlerde. Tekrarlanan İstanbul seçimleri ise AKP-MHP ittifakının, ittifakı önerenlerin aklının ucundan bile geçmeyen bir bela haline geldiğini gösteriyordu. Ekrem İmamoğlu, Binali Yıldırım'a yaklaşık 800 bin oy fark attı. İşte bu, iktidarda kalmak için birbirine mecbur olanların koalisyonundaki çözülmenin ilk ve en güçlü işaretiydi.

Mecburlar ittifakı çözülürken, ortada dar bir politikacı-bürokrat ve sermaye grubunun çıkarlarını korumaktan başka bir dava kalmadığı için, bu süreç berbat bir çürüme eşlik etmeye başladı.

ÖFKE BÜYÜYOR

İktidarın yaşadığı ve giderek kendi tabanını da aşarak topluma yaymaya başladığı çürümenin haddi hesabı yok. Örnekler sadece öfke düzeyini artırıyor. Ama nasıl bir çürümeyle karşı karşıya olduğumuzu anlamak için, Sedat Peker'in ifşaatlarını hatırlamak yeterli.

Çökülen oteller, adı geçen bakanlar, işlenen cinayetler, uluslararası uyuşturucu ticareti, eski bakanların çocukları, bazı hakimler, savcılar ve gazetecilerin aranan suçlularla aynı otellerde buluşmaları, Kıbrıs'ta işlenen gazeteci cinayetinde kontrgerillanın oynadığı rol, o cinayette rolü olanların bugün el

İktidar ittifakının oyları 2018'den bugüne sistematik bir şekilde eriyor. Kamuoyu araştırma şirketi KONDA'nın 2021 Eylül anketi sonuçlarına göre, AKP-MHP-Devlet ittifakının oyu yüzde 41,6'ya geriledi. 2018'e göre yüzde 20'lik bir oy kaybı var.

koyduğu marinalar, ihale yolsuzlukları, silah dağıtılan çeteler... liste sonsuza kadar uzuyor.

Yalanlanmayan, inkâr edilmeyen bir ilişkiler ağıyla karşı karşıyayız. Susurluk kazasından kat be kat ağır olan bu skandala rağmen, herhangi bir istifa yaşanmadı. Bir çete lideri tarafından ifşa edilen, herkesin uzun süredir bildiği ama konuşmamayı tercih ettiği gerçekler konusunda ne bir Meclis soruşturması ne de bir yasal süreç var.

İşte siyasal çürüme böyle bir şey. Kadın cinayetleri, cinayetleri işleyen katillerin eğer yeterli sosyal medya baskısı yoksa salıverilmesi, hayvanları korumayan bir hayvan hakları yasasının gündeme getirilmesi, iktidar ittifakının liderlerinin her hafta bir toplumsal kesimi (ya da bir sektörü, bir işçi örgütünü, bir meslek örgütünü) terörist ilan etmesi, AKP'nin iktidarının ortalarında gündeme getirdiği İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi ve çekilmek için üretilen gerekçeler, Cumhurbaşkanlığı makamının muhalefet partilerinin denetimindeki belediyelerin hizmet vermesini engelleme girişimleri, hemen her grevin yasaklanması, muhalefeti açık açık tehdit edenlerin ve silah göstererek sosyal medyada ölüm tehditleri savuranların hakkında hiçbir soruşturma açılmaması, Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı zirhıyla korunurken muhalefet liderlerine istediği gibi seslenmesi, muhalefet temsilcilerinin her an Cumhurbaşkanlığı'na hakaret suçlamasıyla dava açılacağı basıncıyla yaşamaması, alt mahkemelerin üst mahkemelerin kararına uymamaya teşvik edilmesi ve hukuksal alanda alınan kararların “karşı hamlemizi yapar işi bitiririz” denilerek boşa çıkartılması, bizzat Anayasa Mahkemesi'nin devrinin bittiğinin ilan edilmesi, ekonomide yoksulların gözden çıkartılması, asgari ücretin açlık sınırının altında tutulması, kaynakların çoğunun aynı patronlardan oluşan sermaye gruplarına hiç utanç duyulmadan aktarılması, doğanın talan edilmesi, hizmet garantili yap-işlet-devret modeliyle doğmamış çocukların sermaye gruplarına borçlu hale getirilmesi, aynı anda birden fazla maaş alan bürokratların sayısındaki artış gibi toplumsal, kültürel, siyasal, hukuksal, bürokrasi alanında, ticari ve kültürel tüm düzeylerde muhalif olanların suratına boca edilen bir çürüme yaşanıyor.

Milyonlarca insan çileden çıkartılıyor.

AŞIRI SAĞCI KOALİSYON AŞIRI SAĞCI TABANA SESLENİYOR

Bir parti ve bir hareket olarak AKP çoktan öldü. Başka bir şeye dönüştü. Dönüşümü özetleyen en önemli gösterge, artık kendisine ölse oy vermeyeceğini bildiği kitlelere öfke saçıp bu kitlelerin oy verdiği partileri ve siyasileri tehdit etmekle yetinmeyip kendisine oy verme potansiyeli olan kitleleri de tehdit etmeye başlaması.

Devletle, faşistlerle kurduğu ve sürdürmeye mecbur hissettiği iktidar koalisyonunun her saniyesi AKP'nin kitle desteğini eritiyor. AKP şimdi devletin

baskı gücüyle birlikte, her türlü sağcı fikri destekleyen ve sağcı fikirleri şekillendiren bir kitleye indirgeniyor. Bu kitleyi kaybetmek tuzla buz olmasına yol açacağı için, bu kitlenin ve tabanda zaman zaman bu kitleyle yakınlaşan faşistlerin ruhunu okşayan politikalardan geri adım atamıyorlar. Milyonlarca insana “Bu kadar da olmaz ki!” dedirten adımları atmaktan bu nedenle vazgeçmeyecekler.

Çünkü AKP-MHP-devlet ittifakı sadece zirvede yaşanmıyor. MHP tabanı ve AKP tabanının çeşitli kesimleri arasında da bir etkileşim yaşanıyor. Bu durum, siyasetin mimarisinin sağa kayması, daha sağ politikaların uygulanmasına kapının sonuna kadar aralanması anlamına geldi. İktidar ittifakının liderliği konusundaki çelişkiler sürse de birbirlerine mecbur oldukları için uyum içinde görünürken, tabanda kesif bir sağ kitle buluşması yaşandı. İktidar ittifakının oyları erimesine rağmen, eğer seçimi kazanacaksa, seçmen çekirdeğini sağlam tutmak zorunda.

Türk usulü başkanlık rejiminin bir dizi krizi tetiklemesi ve bir dizi krizin derinleşmesine sebep olması iktidar ittifakını giderek seçim kazanma yeteneğinin uzaklarına itiyor. Özellikle AKP liderliği bunun farkında. Son AKP milletvekili saha raporları, sadece ekonomik krizin değil, “Kamuya alımlarda yapılan mülakatlar” gibi sorunların da AKP seçmenleri arasında öncelikli sorun haline gelmeye başladığını gösteriyor. AKP sadece MHP’yle kurduğu siyasal ittifakın doğası gereği, mecburlar koalisyonunun niteliği gereği tabanını kaybetmekle kalmıyor; tabanındaki çekirdek muhafazakâr erkek kitleyi diri, göreve hazır ve (yeniden toparlanma süreci başladığında) geri kalan kitleleri de etrafından toparlayacak bir dinamizm içinde olmasını sağlamak için attığı her politik adım, kendi seçmen kitlesi içindeki makul kitleleri diken üstünde tutup insanların AKP’den daha da uzaklaşmasına neden oluyor.

Bu, tüm muhalefeti, iktidar ittifakı gerilerken hangi politik adımı atmak önceliklidir sorusunu sormaya itiyor.

Bu soruya bizim dışımızdaki güçlerin büyük çoğunluğunun verdiği yanıt, “seçimlere hazırlanmalıyız” oluyor.

Biz ise mücadeleye yoğunlaşmak gerektiğini savunuyoruz.

HDP’NİN TUTUM BELGESİ

İçinden geçtiğimiz koşullarda siyasal tutumunu ifade etmek üzere HDP’nin açıkladığı belge “Adalete, Demokrasiye, Barışa Çağrı” başlığını taşıyordu ve 11 alt başlığı vardı: Güçlü demokrasi, tarafsız ve bağımsız yargı, kayyım rejimi değil halk iradesi, Kürt sorununda demokratik çözüm, barışçı dış politika, kadına özgürlük ve eşitlik, ekonomide adalet, kamu yönetiminde liyakat, doğaya saygı, gençler için özgür yaşam, demokratik anayasa.

HDP liderliği siyasal koşulları “Keyfiliği ve zorbalığı kurumsallaştırıp kalıcılaştırmayı hedefleyen ve yaşadığımız çoklu krizin ve çözümsüzlüğün başlıca kaynağı olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ni ve bu sistemi besleyen yapıları değiştirmek istiyoruz. Amacımız, bütün kuvvetleri ve nihai karar yetkisini tek adamda birleştiren bu otorite ve tekçi sistemin yerine güçlü demokrasinin, çoğulcu demokratik sistemin tesis edilmesini sağlamaktır” diyerek tarif ediyor.

HDP’nin yaklaşımı, partinin bir ayağının parlamenter karmaşık ilişkilerde, bir ayağının sokakta mücadelede bir denge tutturmaya çalıştığını, sağ muhalefetle köprüyü geçene kadar içinde olacağı zımni anlaşmanın sınırlarını, HDP’nin nereden daha geri adım atamayacağını çiziyor.

Bu açıdan, deklarasyon yepyeni şeyler söylemese de birçok oyun kurucunun olduğu sahaya HDP’nin de oyun kurucu olarak gücünü muhalefet blokuna aktarmasının politik sınırlarını net olarak ortaya koymuş oldu. Gerisi, bu tutumun HDP seçmeninde ne derecede karşılık bulacağına ve Millet İttifakı’nın yaklaşımlarına kaldı. Bu açıdan da deklarasyon sadece ittifak tartışmalarına kapıları kapatmamakla yetinmiyor, üstelik bu ittifakın siyasal çerçevesinde gidilebilecek en geri noktalara da işaret ediyor. HDP’nin ana muhalefetle seçim ittifakı dışında ayrıca bir demokrasi ya da mücadele ittifakının da altını çizmesi, yürüdüğü ateşten yolun yakıcılığını gösteriyor.

Bu yakıcılık hemen her konuya değinen metnin göçmen sorununa değinmesinde kendisini gösteriyor. Göçmenler konusunda enternasyonalist bir bakış açısına sahip olan HDP’nin “Tutum Belgesi”nde bu konuya değinmemesinin nedeni, göçmenleri “gönüllü” bir şekilde geri göndereceğini ilan eden iki muhalefet partisyle muhtemelen bu başlık etrafında bir tartışmaya girmek istememesi.

ANTİKAPİTALİST BİR ÇAĞRI: SEÇİMDEN ÖNCE MÜCADELEYE!

Bu gelişmeler ve tartışmalar, tüm muhalefeti, seçim tutumunu, AKP’nin yenilmesi için kurulması gereken seçim ittifaklarını tartışmayı tetikliyor. Çürümüş, faşist parti tarafından desteklenen, aşırı sağ politikalara sahip iktidardan duyul-

lan bezginlik, yine kestirme çözümler üretilmesine neden oluyor. Çürüten, Sedat Peker gibi insanların muhaliflerin ve barış isteyenlerin kanını oluk oluk akıtacağını söylediği mitingler yapmasına önayak olan, faşist bir partiyle ittifak halindeki otoriter ve aşırı sağcı iktidara karşı faşist partiden henüz kopmuş ve göçmen düşmanlığını bayrak haline getiren bir partiyle Kemalist CHP'nin içinde olduğu bir muhalefet ittifakıyla karşı karşıyayız.

Açık ki bu, ilk bakışta radikal muhalefet açısından bir sıkışmışlığa işaret ediyor. Bu sıkışmışlığın ürünü olan seçim stratejisi, özetle, “şundan bir kurtulalım” önerisinde somutluk kazanıyor: Köprüyü geçene kadar ses etmeme taktiği. Daha önce de denendi üstelik. Karşımızda o kadar kötü, o kadar berbat, o kadar tehlikeli bir iktidar var ki, köprüyü geçene kadar köprüde beraber yürüdüklerimizin berbatlığını unutacağız. Öncelikle, tüm muhalefetin yaptığı ve bir ölçüde üzerinde uzlaştığı tartışma, işte bu tartışma. Solun da, AKP'den kopan iki partinin de gündemini bu tartışma belirliyor.

Oysa sosyalistlerin yapması gereken tartışma, bugün, bu tartışma değil!

SOKAĞA, MÜCADELEYE ÇAĞRI ZAMANIDIR!

Bunu söylediğimizde, gücümüzü sandık artitmetiğine değil mücadelelere odaklamayı önerdiğimizde, karamsar bir yanıtla karşılaşıyoruz: “Bu gücümüzle sokakta neyi değiştirebiliriz ki?” Bu gücümüzle solun güçlerinden fersah fersah büyük olan yüzde 25’lik CHP’nin ve yüzde 14’lük İYİP’in içinde yer alacağı bir ittifakı dizayn etmek üzere tartışabiliyoruz, gücümüzü bu seçim dinamiklerinin dizilişini belirlemek için kullanabiliyoruz, ama sayısız direnişi birleştirmek için, seçim dinamiklerini seçim vakti geldiğinde tartışmak üzere kullanamıyoruz. Hatta cumhurbaşkanlığına Mansur Yavaş ya da Kılıçdaroğlu olsun, başbakanlığa da Meral Akşener gelebilsin diye süregiden tartışmalara katılabiliyoruz, ama mevcut eylemlerin kitlesel dayanışma ağları içinde birleşik mücadele zeminlerine evrilmesi için tartışamıyoruz, öyle mi?

BOYKOT DEĞİL!

Seyimler ilan edildiğinde ve takvim belirlendiğinde, elbette sosyalistler büyük kitlelerin seçim sandığına da yansıyan mücadelesinin bir parçası olurlar. Boykot Türkiye’de her konuda ahkâm kesenlerin, ama seçim tutumunu şahsi dehalarının yansıması olarak görenlerin sandığından farklı olarak, bireysel bir tutum tartışmasının ürünü olarak şekillenemez. Boykot evde otura-

rak alınabilecek bir seçim tutumu değildir. Seçimlere küsmekle, referandum maddelerine kızıp seçim günü bir zahmet evinden çıkmayanların yaptığı boykot değil tembelliktir. Boykot kitlesel bir seçim tutumudur, sadece ve sadece çok özel anlarda, seçimleri işçi sınıfının azımsanmayacak bir kesiminin eylemini ve kazanımlarını soğurmak için gündeme getirildiğinde uygulanabilecek bir seçim taktiğidir. Boykot kitlelerin boykotudur ve seçim sürecine aktif dahil olmayı, aktif bir seçim kampanyası yapmayı ve seçim sandıkları kapanıp sayımlar yapılana kadar sürdürülmeyi içerir.

“BEŞ DAKİKALIK DEMOKRASİ”

Bahsettiğimiz böyle bir tembellik değil. Bahsettiğimiz seçim günü belirlenip yaklaşılan kadar tavana bakıp ıslık çalmak da değil. Biz, 1990’lı yıllarda bir defalığına CHP’ye oy çağrısı yapmış, bu çağrıyla yaparken de seçimlerin “beş dakikalık demokrasi” olduğunu söylemiştik. CHP’nin bir umut olamayacağını, parlamentonun büyük emekçi kitlelerin haklarını kazanması ve özgürlüklerini geliştirmesi için bir platform olamayacağını, aslolanın kadın erkek işçilerin iktidarı kendi ellerinde toparlamaları, özgürlüğün garantisinin işçi sınıfının kendi eylemi olduğunu ve bu yüzden beş dakikalık demokrasi için verilen oyların oy verdikten hemen sonra devam edecek olan sınıf mücadelesinde sosyalist bir alternatifi inşa etmek için bir anlam taşıdığını anlatmıştık.

CHP’ye oy çağrısını, CHP’den umut besleyenlerle CHP’den umut beslememeleri gerektiğini tartışmak ve kaderlerini paylaşmakta hiçbir beis görmediğimizi göstermek için yapmıştık. Demokrat olmayanlara, sosyalist olmayanlara, sağcı olanlara, Kemalist olanlara, eski içişleri bakanlarına, göçmen düşmanlarına oy çağrısı yapabilirsiniz, sınıf mücadelesinin o anki ihtiyaçlarına uygundur diye düşünüyorsanız. Ama oy çağrısı yapılan burjuva politikacılarını allayıp pullayamazsınız. Burada allayıp pullamayı, gerçekleri teşhir etmekten geri durmak olarak almak gerekiyor.

Parlamento bir sorun çözüm mercii değildir, aksine sorunun temel parçalarından birisidir.

Seçim sürecine bu yaklaşım, aşırı sağcı iktidar ittifakının karşısına çıkan diğer ittifakın muhalefetin gözünde kazandığı anlamı yok etmek için önemli bir ilk adım olarak görülmeli. Çünkü sandık, oy verdikten sonra sona eren bir süreç. Oy verdiğimiz insanları, olağan koşullarda beş sene boyunca denetleyemediğimiz bir tercih anı. Sonrası seçilmişlerin tercihlerine kalmış vaziyette. Hiç kimse Erdoğan’a günlük beslenme giderleri beş milyon lira olan bir sarayda yaşasın diye oy vermedi.

KÖPRÜYÜ GEÇERKEN

Köprüyü geçene kadar’ başlıklı seçim taktiği, daha önce özellikle Sarıgül ve Ekmeleddin İhsanoğlu gibi sol adına utanç verici seçim kampanyalarında

öne çıkan bir tarzıdır. Bu, vakti zamanında “tatava yapma, bas geç!” sloganında ifade bulan kibirli bir seçim taktiğidir. Başka çaremiz olmadığı imalarıyla dolu bir çağrıdır. Tutum sahipleri, özetle, “uzatma, başka çaren yok” demektedir.

‘Köprüyü geçerken sessiz kalmak’ önerisinin arka planında geniş bir uzlaşmanın sağlanması, tüm gelişmelerin, potansiyellerin ve mücadelelerin seçimlere ertelenmesine neden olmakla kalmıyor sadece, diğer yandan burjuvazinin bir kanadının programına karşı burjuvazinin bir başka kanadının programını savunmaya zorlanıyoruz. Özellikle seçim takvimi belirlenmemişken seçim tartışmasını öne çıkartmak, bir kez daha altını çizmek gerekiyor ki gerçek mücadelelerin gölgede kalmasına neden oluyor.

Bu gölge oyununa son vermek zorundayız. Çünkü köprüyü beraber geçerken ses çıkartmamamız istenen güçlerin bazıları, seçimler biter bitmez göçmenleri evlerine yollayacağız diyen ırkçılar! Köprüyü beraber geçmemiz istenen isimlerden bazıları, Demirtaş’ın Akşener’le çay içme önerisine Kürt hareketiyle arasında kan davası olduğu yanıtını veren çözüm süreci düşmanları. Akşener son olarak çözüm sürecinin bütün aşamalarına karşı olduğunu açıkladı ve şöyle dedi: “Biz açılıma karşıydık, bu fotoğraflar o zaman da suçtu, o zaman neredeydiniz? Çadır mahkemelerinden Türk bayrağını kaldıranlar, megrî megrîler, Oslo’da yapılan pazarlıklar, omuzlarında ABD bayraklarıyla geçiş yapan peşmergeye lahmacun ismarlayan valiler, kaymakamlar... Bunlara izin verenler hakkında da fezleke düzenlenmesi lazım.” Köprüyü beraber geçmemiz istenenlerin bazıları İstanbul Sözleşmesi’nden çok hazzetmiyor, bazıları LGBT+’ların haklarının öne çıkartılmasından şikâyetçi, bazıları Kürt sorununda çözüm lafını bile dillendirmiyor, öbürleri sınırötesi askerî harekât için iktidarla birlikte tutum alırken beridekiler HDP’li vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılması için tutum alıyor.

Önerilen şu: Köprüyü geçince ezilenlerin önemli bir bölümüne saldıracağını daha köprüyü geçerken ilan edenlerin karşısında sessizliğini koru, aman bir tatsızlık çıkartma! Hele bir köprüyü geçelim, sonrasını hallederiz!

BU BİR BURJUVA PROGRAMIDIR

Bunun, işçi sınıfının devrimci seçim tutumu olmadığına anlaşmazlık yoktur. Ama bu taktiğin daha vahim bir yanı var. Bu, doğrudan doğruya burjuvazinin bir kesiminin siyasal ifadesi. Bu program, onun oyları olmadan olmayacak olan HDP’ye yaklaşımlarında da görülüyor.

İYİP liderinin “Bizim HDP ile herhangi bir irtibatımız yok. Söylerken telef oldum” dediği, bu partinin başka üyelerinin “HDP dışında tüm partilerle görüş-tük” diyerek övünüp HDP’ye sağcı muhalifliğin örneğini sergilediği programdan uzak durmak, bu programa hiçbir taviz vermemek siyasal bir zorunluluk. Sınır ötesi harekâtlar konusunda, Mavi Vatan tezinde, Kürt milletvekillerinin

dokunulmazlığı gibi başlıklarda iktidar ittifakıyla aynı politikalara, göçmen politikalarında iktidardan daha sağda ve ırkçı önerilere sahip olup iktidarı milliyetçilik yaparak sıkıştırmaya çalışanların HDP eleştirisi, seçim ittifakları tartışmalarında HDP'nin görünmez olmasını talep etmelerine taviz verilemez.

Bunun bir nedeni, seçim aritmetiği açısından sadece HDP'nin muhalefet partilerinin oylarının bir yerlerde birleşmesine muhtaç olmaması, ama aynı zamanda diğer partilerin de HDP'nin oylarına muhtaç olmasıdır. Yıllardır sürdürülen 'emanet oy' yalanı HDP'nin öz seçmen kitlesine yapılan, sadece bu kadarla da yetinmeyip yüz binlerce insanın taktik icabı oy verdiği yalanını şişiren bir hakarettir. Ezilen halkın siyasi ifadesi olarak HDP canının istediği partiyle ittifak kurabilir, canının istediği adayları destekleyebilir, canının istediği gibi çözüm ve barış süreçlerini inşa edebilir. HDP'ye yönelik bu saldırgan üslup, iktidarı esas olarak çözüm sürecini yeniden başlatır korkusuyla MHP'ye şikâyet edip baskı altına alma çabasıyla eşzamanlı ilerliyor. Son beş yıldır dozu her geçen gün artan baskılara direnen HDP'nin hiçbir destek görmediği bu insanlara, üyeleri öldürüldüğünde tek bir dayanışma eylemi içinde bile olmayanlara herhangi bir açıklama borcu yok. Bu burjuva muhalefetin ise Kürtlerin yüzde 11-13'lük oy oranına, yani altı milyon civarındaki oya ihtiyacı var.

Kürtlere yaklaşımı ve gölge oyunlarının arkasına sığınması nedeniyle değil sadece, doğrudan sermayenin bir kesimini kollaması nedeniyle de bu bir burjuva ittifaktır. CHP ve İYİP liderlikleri ve muhalif kamuoyunda çok sayıda 'kanaat önderi', 'beşli çete' adı verilen ve bizzat iktidarın merkezi tarafından kayırılan sermaye gruplarını haklı olarak eleştirirken, Koç, Sabancı, Şahenk gibi sermaye gruplarının zenginliklerinin azalmayıp arttığını, dolayısıyla en az 'beşli çete' kadar işçi sınıfı, ezilenler, ekosistem ve muhalifler açısından tehlikeli olduğunu da gizliyorlar.

Bu yüzden bizim çağrımız antikapitalist bir çağrı olmak zorundadır.

Bu çağrının ikili bir içeriği var: Öncelikle, bu çok kötü iktidardan kurtulmak için, bir başka kötüyü adres göstermeye, öne çıkartmaya, parlatmaya, köprüyü geçene kadar hatalarını gizlemeye karşı çıkmalıyız. İkincisi, seçim tartışmasının bugün mücadelelerin acil ihtiyaçlarını örgütlemek için yan yana gelişlerin üzerini örten bir perde haline gelmesine izin vermemeliyiz.

Nerede 128 milyar dolar? Seçimlerden sonra hesap soracağız!

Kadın cinayetleri sürüyor, 2021 yılında 226 kadın öldürüldü. Seçimlerden sonra halledeceğiz!

İstanbul Sözleşmesi? Seçimleri bekleyelim.

Grev hakkı. Seçimler.

Kürt sorununda çözüm adımları için şimdiden konuşulacak noktaları ele al-sak. Seçimleri bekleyelim.

İrkçılığa karşı, nefret söylemine karşı ses çıkartmamız gerekiyor. Karıştırma-
yalım şimdi, daha köprüyü geçmedik.

HDP'li vekiller, belediye başkanları, parti meclisi üyeleri, Osman Kavala da-
vası...

Çiftçilerin hakları, ekonomik krizin faturasının yoksullara çıkartılması, çevre
felaketlerine neden olan imar planları. Hepsini seçimlerden sonra.

Peki seçimler ne zaman? Önümüzdeki yıl ya da sonraki yıl!

Asgari ücretten grev, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü konularına kadar bir
dizi konu seçim sonrasında ertelenirken, Kürt sorunu, göçmen hakları gibi
başlıklar ya hiç gündeme alınmıyor bu burjuva seçim yaklaşımında, ya da
göçmen meselesinde olduğu gibi iktidar ittifakından daha sağda bir biçimde
ele alınıyor. Hem 30 Ağustos kutlamalarına hem de 29 Ekim'e bu muhalefetin
yaklaşımı gösteriyor ki Kemalizm'den ilerlilik çıkartmak ve bir 'kurucu baba'
figürü etrafında milliyetçiliğe muhalif kılıflar bularak güçlendirmek yaygın
bir eğilim olacak.

BİZİ AYIRAN KÖPRÜ

Köprüyü geçene kadar taktiğine söylenecek ilk söz, buna mecbur olmadığı-
mız olmalı. Burjuvazinin bir başka programını seçimlerden sonra iktidara
çöreklenip uygulamak ve bunun için işçi sınıfının ve göçmenlerin hayatını
zorlaştırmaktan başka bir şey vaat etmeyenlerle aynı köprüde olmak zorunda
değiliz. Aynı tarafa başka köprülerle de geçebiliriz.

Çünkü bu siyasi çevrelerle ve ana akım muhalefetle işçi sınıfını birleştiren tek
başlık, iktidar karşıtlığı. Sadece ve sadece AKP'ye karşı olmakta birleşiyoruz.
Fakat bugünün en anlamsız birleştirici noktası AKP karşıtı olmaktır. Serman-
yenin bir kısmından Kemalistlere, göçmen düşmanlarından Kürt ve Ermeni
düşmanlarına hemen herkes AKP'ye karşı. Hatta zaman zaman Erdoğan'ın
kendisi ve bazı AKP'liler bile AKP'ye karşı! Bugün Erdoğan karşıtı olmak dün-
yanın en kolay politik meselesi. Bu yüzden de çok büyük politik anlamlara
sahip değil.

UMUT SAĞDA DEĞİL SOKAKTA, MÜCADELEDE!

S seçimler yaklaştığında, bir seçim takvimi belirlendiğinde, elbette, oldukça
keskin bir viraj olan ve milyonlarca emekçinin dahil olacağı seçim tartışma-
sını yapacağız. 31 Mart seçimlerinde benzer tartışmaları yaşamıştık: AKP-M-
HP ittifakına karşı CHP-İP ittifakına mahkûm olduğumuz fikri, bu sağcı iklim
içerisinde tek doğru politika gibi sunulmuştu. Bu politika doğru olmadığı gibi
bütünüyle tehlikeli bir seçim taktiğini içinde barındırıyordu, işçi sınıfını sağcı
iktidar blokuna karşı başka bir sağcı seçeneğe mahkûm ediyordu. Mücadeleyi
beş dakikalık demokrasi alanına, sandığa indirgeyen bu yaklaşımın muhale-

fetin geniş kesimlerinde hâkim hale gelmesi, 31 Mart seçim sürecinin sıkışmışlığının da göstergesiydi.

31 Mart seçimlerinde “Oylarımız bölgede HDP’ye, batıda ise il genel meclislerinde kendi adaylarını çıkarttığı yerlerde HDP’ye! Irkçılığın, milliyetçiliğin işçi sınıfını bölen baskıcılığına karşı çıkıyoruz” diyerek seçim kampanyası yapmıştık.

İşçi sınıfının haklarını, demokratik alanın sınırsızca geliştirilmesini, halkların kardeşliğini, kadınların özgürlüğünü, iklim krizini durdurmayı, ekolojik dengeyi korumayı, barış ve diyalog girişimlerini programının en başına yazan adayların, sosyalist, işçi, Kürt, kadın, LGBTİQ+ adayların ve partilerin kazanması için mücadele de bir seçenek.

CHP seçmeni gibi, CHP’den belediye başkanı aday olmak gibi, İYİP-CHP ittifakını desteklemenin dışındaki her türlü ihtimal tarihsel bir felaketmiş gibi bir politik havanın dalga dalga yayılması, kitlesel mücadele potansiyellerini, milyonlarca insanın yakıcı öfkesini ve bu öfkenin örgütlenme ihtimallerini yok saymak anlamına geliyor.

Parlamentarist ve ulusalcı sol iki ayrı seçim tutumuna sahip görünüyor. Biri daha çok CHP ile bir seçim pazarlığı yürütmek üzere bir araya gelen bir ittifak. Diğeri ise HDP ile seçimler üzerinden bir pazarlık yaparak kurulmaya çalışılan bir ittifak.

“HDP’siz bir ittifak olur mu, olur” diyebilenlere şunu söylemek gerekiyor: elbette HDP’siz bir ittifak olabilir ama bu enternasyonalist, devrimci ve ege-men sınıf milliyetçiliğine meydan okuyan bir ittifak olmaz. Bu, olsa olsa, asli sorunu laikliğin aşınmasında görenlerin ulusalcı yan yana gelişleri olarak şekillenir. Bu, ezilen halka tepeden bakan kibirli bir ittifak soludur ve asli işlevi CHP ile ilişkileri sıcak tutmaktır. Özetle, Millet İttifakı’na göz kırpan bir girişim olarak tarih sahnesinde yerini alır. Bunun ise ne işçi sınıfının haklarının korunması ve geliştirilmesiyle ne de ezilen halkın mücadelesine dair ezen ulusun sosyalistlerinin sahiplenmesi gereken görevleri ile uzaktan yakından bir alakası olabilir. Bu, oldukça milliyetçi bir sol çerçevedir. Gelmiş geçmiş tüm milli bayramları kutlamak ve bu günlerde devrimci kıpırtılar görmekle gelişen bir eğilimin zirve noktası olur.

Diğeri ise ilk bakışta HDP’yi ittifakın bir parçası olarak değerlendirdiği için makul gibi görünse de kendisini dev aynasında görenlerin bir yaklaşımı olarak öne çıkıyor. Muhtemelen HDP’nin son 5 yılda gözaltına alınan, tutuklanan üye sayısı kadar üyeye sahip olmayan sol partilerin bir kısmı HDP ile bir seçim ittifakı tartışması içinde olduklarını ifade edebiliyorlar. Bu gerçekten de kendisini olduğundan çok başka bir şekilde görmekle açıklanabilir. Kuşkusuz bir karınca da bir fülle ittifak kurmayı tartışabilir. Ama karınca karınca olduğunu bilmeli, üslubunu ve tüm siyasal yaklaşımını bu gerçeğe göre belirlemelidir. Türkiyeli sol cenahta her seçim öncesi dozu artan parlamenter

heyecan, çok net ortada olan gerçeklerin görülmesini engelliyor. Bu gerçekleri şöyle özetleyebiliriz.

1. HDP her şeyden çok ezilen Kürt halkının partisidir. Batıda örgütlü Türkiyeli sosyalistler HDP ile ilişkilerinde bu gerçeğe dikkat etmek zorundadırlar.

2. Konda Genel Müdürü Bekir Ağırdır yaptığı son konuşmalardan birisinde şöyle diyordu; “İlk defa seçmen olacak insan sayısına il il baktığımız zaman, görüyorsunuz ki zaten HDP’nin güçlü olduğu yerlerde yüzde 25 ile yüzde 30 arasında. HDP sadece kendi doğal tabanının oyuyla bile, yüzde 15’i yakalayabilir ve geçebilir de”. HDP bölgede birçok ilde birinci parti iken Türkiye ortalamasında yüzde 15 civarı oy alma potansiyeli olan bir kitle partisidir. HDP üzerinden parlamentoya girip daha sonra HDP’den ayrılıp kendi partilerini düzenleyip hiçbir şey olmamış gibi bu sefer HDP ile yeni bir seçim ittifakını konuşmak çok garip bir sol kültürün ifadesi olabilir olsa olsa.

3. Sosyalistlerin HDP ile ilişkisi seçimlerde kendilerinden kaç milletvekili çıkartılacağı üzerinden kurulabilecek pazarlıkçı bir ilişki olamaz. HDP’nin kapatılma ihtimali üzerinden olasılıklar belirleyen bir ilişki de olamaz. Sosyalistler kendi partilerinin seçimlere girme hakkını kazanmasına paralel olarak birçok yerde Kürt aktivistleri kendi partilerinden aday gösterebilirler. Yani, tamam, ittifak kurulsun, ama herkes kendi partisinden aday olsun. O vakit sol partilerin oyu HDP için yararlı olur. Bu sayede ezilen halkın daha çok temsilcisi girmiş olur “solun oylarıyla” meclise.

4. HDP ile dayanışmak, kapatılmasına karşı elimizden gelen bütün olanaklarla direnmek, her şeye rağmen kapatılırsa bu koşullarda yapılacak bir seçimin gayrimeşru olduğunu en baştan deklare etmek, HDP’nin seçimlere katılmasını garanti altına almadan demokrasiden bahsedilemeyeceğini ilan etmek gibi adımları atmak ve bunun için örgütlenme olanaklarını zorlamak yerine; HDP kapatılırsa ne olacağını, hangi parti üzerinden nasıl bir ittifak kurulacağını, hangi tek başına seçime girdiğinde binde birlik oy bile alamayacak partilerin kaç milletvekili çıkartacağı gibi tartışmalar ve bunun adına seçim ittifakı denmesi bütünüyle yanlış bir durumdur.

5. Sosyalistler, eğer kasaba tüccarı gibi görünmek istemiyorlarsa önceki seçimlerde de olduğu gibi bugünden oylarını bölgede HDP’ye batıda ise HDP adaylarına, sosyalistlere vereceğini, seçim mücadelesinde HDP ile omuz omuza olacağını, ama aslolanın seçimlerden önce örgütlenecek mücadelede yan yana gelmek olduğunu bir kez daha vurgulamalıdır. İşçi sınıfının haklarını, demokratik alanın sınırsızca geliştirilmesini, halkların kardeşliğini, kadınların özgürlüğünü, iklim krizini durdurmaya, ekolojik dengeyi korumayı, barış ve diyalog girişimlerini programının en başına yazan adayların, sosyalist, işçi, Kürt, kadın, LGBTİ+ adayların ve partilerin kazanması için mücadeleye de bir seçenektir.

Berbat bir iktidardan kurtulmak için içinde ırkçıların da olduğu ittifakları yü-

celtmenin de, seçim ittifakı uğruna mücadeleleri, ilkeleri, yan yana gelişleri erteleyen sihirli bir politik manevra gibi görmenin de âlemi yok.

Şili’de yaşanan son seçimlerde solun kazandığı zafer, başka bir alternatifin mümkün olduğunu gösteriyor. Şili’de 2011 yılında patlayan öğrenci eylemlerinin sözcülerinden Gabriel Boric’in seçimlerde aşırı sağcı Kast’ı yenerek Şili tarihinin en genç cumhurbaşkanı olması Türkiye’de tüm siyasal yaşamın muhalefetin aşırı meraklı olduğu seçimlere indirgenmesine, gelişmelerin seçimlere yansımaları açısından ele alınmasına neden oluyor. Oysa Şili’de seçimler, seçimlerden önce kazanıldı. Yüz binlerce kadının eylemi, yerli halkların özgürlük eylemi, kıran kırana ekoloji mücadelesi veren yerel ağların eylemleri, işçi ve öğrenci isyanları, devletle, aşırı sağcılarla, polisle girilen göğüs göğse mücadele her türden seçim ittifakından önce geldi. Şili, 2020 OECD gelir adaletsizliği raporuna göre dünyada en kötü dördüncü ülkeydi. Türkiye gelir adaletsizliğinin en kötü olduğu yedinci ülke. Şili’de 15-30 yaş arasında nüfusun kurumlara ve siyasete güveni çok düşüktü. Bu kesim sokaktan kurumlara doğru ileri atıldı, seçimlerin ardından oluşan Kurucu Meclis üyelerinin yüzde 67’sinin hiçbir siyasi partiyle ilişkisi yok. Ama mücadeleyle, sosyal patlamayla, mücadele içinde kurulan ağların doğrudan bir parçası bu insanlar hem eylemlerine hem de kendilerine güveniyorlar.

Kazakistan’da yaşananlar da iktidarları püskürtmenin yolunun sokakta yığınsal mücadeleden geçtiğinin bir başka örneği. Siyasi iktidar ülkenin batı bölgelerindeki gaz fiyatlarını önceki seviyesine çekmeyi kabul ettiğinde artık iş isten çoktan geçmişti. Bunun tek sebebi protestoların artık ülkenin hemen her bölgesine yayılmış olması değildi, protestocuların taleplerinin sayısı da arttı. Cumhurbaşkanı Tokayev sonunda bazı tavizler vermek zorunda kaldı. Gaz fiyatlarının düşürülmesi ve sabitlenmesi konusunda bir kararname çıkardı, hükümet lağvedildi, Kazakistan’ın eski devlet başkanı Nursultan Nazarbayev Güvenlik Konseyi Başkanlığı görevinden alındı.

Hem Şili deneyimi hem Kazakistan’da yaşanan mücadeleler en hızla yanıt verilmesi gereken sorunun antikapitalist bir alternatif inşa etmek olduğunu gösteriyor. Bugün antikapitalist bir alternatif inşa etmek, göçmenlerle dayanışma ağlarını güçlü bir şekilde örmek, dünyayı her geçen saniye yaşanması zor bir yere çeviren iklim krizine karşı sokakta milyonların hareketini örgütlemek için çabalamak, yolsuzluğa, fakirliğe, açlığa karşı biriken öfkeyle buluşmak, Kürtlerin ağırlaştırılmış siyasal baskıya karşı biriken kızgınlığının ifadesi olabileceği birleşik kanalları yaratmak atılması gereken aslı politik adımlar. Muhalefet ittifakına oy verip vermeyeceğini tartışmak, bu aslı politik zemini silikleştirdiği ve öfkeli kitlelerin buluşmasının yolu liderliğini CHP ve İYİP’in yaptığı koalisyonu desteklemekten geçiyormuş algısı yarattığı için çok önemli bir yanılığın barındırıyor.

Şimdi, milyonlarca insanın öfkelerini harekete geçirmek ve iktidar ittifakını mücadeleyle püskürtürken tüm sağcıları önüne katıp silip süpürecek yoksul-

ların hareketini örgütleme zamanıdır. Bu iktidarın milyonların hareketinin karşısında durma şansı yok. Milyonların hareketinin ise sağa karşı başka bir sağcı ittifakın oy deposu olmak gibi bir zorunluluğu yok.

Aşağıdaki talepler ve daha fazlası etrafında mücadeleye çağırıyoruz:

Antikapitalist talepler

- Asgari ücret 6 bin net!
- Kira artışlarına son! Kiralar dondurulsun!
- İşsizlik maaşı yükseltilsin ve kriterleri hafifletilsin!
- Kara Salı'dan sonra yaşanan dolari-zasyonun, hayat pahalılığının ve bu süreçte yaşanan kaynak transferinin sorumluları açığa çıkartılsın ve bunlardan hesap sorulsun.
- Kriz bahane edilerek gıda, elektrik, doğalgaz gibi yaşamsal ihtiyaçlara yapılan zamlar geri alınsın! Gıda fiyatlarına zam yapılmamasın!
- Sermayedarlara vergi affına son! -Sermaye sahipleri daha fazla vergilendirilsin!
- Krizin faturasını krizi çıkartanlar ödesin!
- Ödeme garantili hastane/yol ve mega projelerin garantileri iptal edilsin.
- Devletin, bankaların ve sermaye gruplarının borçlarını, bu borçları yapanlar, kaymağını yiyenler ödesin.
- Eşit işe eşit ücret verilsin!
- Göçmen emekçilerin hakları tanınsın ve eşit işe eşit ücret ilkesi göçmen işçiler için de uygulansın.
- Sağlık ve eğitim gibi kilit alanlarda çalışma saatleri-mesailer yeniden düzenlensin ve insanca seviyelere çekilsin.
- Sınırlar mülteciler için açılsın!
- Mülteci hakkı insan hakkıdır! Tanınsın!
- Her bir göçmen sağlıktan eğitime kadar her alanda TC vatandaşlarının haklarına sahip olsun!
- Göçmenlere yönelik ırkçılık ve nefret söylemi cezalandırılsın!
- İrkçı pogrom girişimlerine en ağır cezalar uygulansın!
- Göçmen çocukların emeğinin vahşi sömürüsüne hayır!
- Göçmen kadınların toplumsal cinsiyetçi saldırılara karşı korunması için özel önlemler alınsın!
- Kürt halkının hakları-her düzeyde-ekonomik, siyasi, kültürel, yasal, anayasal düzeyde tanınsın!
- Kardeşlik, eşit koşullarda kardeşlik olarak ele alınsın!
- Ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesi tanınsın!
- Küresel ısınma 1,5 derecede durdurulsun. Pazarlık yok!
- Hemen şimdi sıfır emisyon! Fosil değil yenilenebilir enerji. Elektrik üretiminde fosil yakıt kullanmaya son!

- Adil dönüşüm, iklim işleri. İşsizliğe son!
- Yerel ekosistemlere verilen zararlar, zararı verenlerden tazmin edilsin.
- Nükleer santral tasarıları hemen durdurulsun!
- Kreş hakkı.
- Kadına yönelik şiddete en ağır ceza.
- Kürtaj hakkı.
- Kadınların korunmasına yönelik özel tedbirler.
- Kadının beyanı esastır ilkesinin her alanda işletilmesi.
- Kadının ev içi emeğinin köle emeği olmaktan çıkartılması.
- Pozitif ayrımcılık ve her alanda eşitlik.
- Hayvan katillerinin, tecavüzcülerin, şiddet faillerinin cezasız kalması ve diğer hayvanların da hayatını tehdit etmesini engelleyen bir yasal düzenleme acil bir şekilde gündeme alınmalıdır.
- Türkiye'de faal haldeki 40 hayvanat bahçesi kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerine dönüştürülmeli, yenilerinin açılması yasaklanmalıdır.
- Yunus parkları kapatılmalı, petshoplarda ya da internette hayvanların bir meta gibi alınıp satılması yasaklanmalıdır.
- Hayvan dövüşleri, geleneksel olup olmamasına bakılmaksızın tamamen yasaklanmalıdır.
- Sokakta yaşayan, ormanlara terk edilen hayvanların düzenli ihtiyaçlarının karşılanması ve bakımlarının yapılması için devletin ve yerel yönetimlerin kaynak ayırması karar altına alınmalıdır.
- Kısaca, hayvanların alınıp satılacak eşyalar ya da eğlence araçları olmadığını, doğuştan gelen haklara sahip hissedebilen canlılar olduğunu kabul eden bir yasa istiyoruz.
- Ne ABD ne Rusya
- Bölgesel güç olma girişimlerine son!
- Sınır ötesi harekâtlara son!
- Tüm askerler geri çekilsin!
- Kaynaklar savaşa, askeri harcamalara değil sağlığa, eğitime, yoksullara aktarılсын.
- Her türden derin devlet yapılanması açığa çıkartılсын, üyeleri yargılansın, bu yapılara onay verenler cezalandırılсын!
- Düşünce, ifade, gösteri ve örgütlenme özgürlüğünün önündeki tüm engeller kaldırılсын! Bu hakları tüm ezilenler ve emekçiler için garanti altına alan yeni ve demokratik bir anayasa!